

Postbus 589 – 2220 AN Katwijk

Afdeling:

Concernzaken en Advies

Te bereiken op:

071-4065000

Ons kenmerk:

Z2973392D2973393

Verzenddatum: 13 oktober 2022

Onderwerp: Winterplan 2022/2023

Katwijk, 13 oktober 2022

Beste leden van de gemeenteraad,

De grote crises waarmee we ons nu geconfronteerd zien, vragen om oplossingen die vandaag en in de toekomst goed uitpakken. Dat is keihard nodig voor alle inwoners van Katwijk die in de verdrukking zitten of dreigen te komen. Maar dat vraagt ook dat we lastige keuzes moeten maken. Waar mogen de inwoners van Katwijk op rekenen, maar ook omgekeerd: wat verwacht de gemeente van haar inwoners? Het gaat daarbij niet alleen om maatregelen om de koopkracht te stutten. Ook zullen we blijven investeren in mensen - waar dat kan - om leefbaarheid en zelfredzaamheid vanuit eigen kracht en talenten te stimuleren. En zo de sociale cohesie in de wijken en buurten te versterken.

De crisis raakt niet alleen onze inwoners die op dit moment al in armoede¹ leven maar ook de inwoners die normaal net aan rondkomen of goed rondkomen. Inmiddels zien we ook dat onze verenigingen, maatschappelijke organisaties en kerken, waar veel op vrijwillige basis en voor niks wordt georganiseerd, het zwaar hebben door deze stijgende kosten. Juist vanwege hun enorme maatschappelijke betekenis willen we ook hen steunen. Daarnaast zien we ook bij ondernemers uit onze gemeente zoals de bakker en de teler de rekeningen hoger worden, zonder dat de inkomsten automatisch toenemen.

Daarom komt het College met een 'winterplan'. Een plan waarmee we op de korte termijn als gemeente ondersteuning willen bieden voor het komende half jaar. Niet alleen aan onze inwoners, die dit het hardst nodig hebben, maar ook aan onze verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Daarnaast werken we aan een constructieve samenwerking met alle betrokken partijen om het beste te halen uit alle mogelijkheden die er reeds zijn en de extra's die we ter beschikking stellen.

---

¹ Zie Uitvoeringsagenda Armoede

Met deze brief nemen we u mee in onze plannen. We werken in deze brief uit op welke groepen we ons specifiek richten met maatregelen op korte termijn. Daarnaast geven we perspectief richting de structurele langetermijnaanpak als het gaat om isolatie en besparen.

Hulp voor wie het nodig heeft

Als gemeente willen we doen wat we kunnen, want we zien de grote nood die er is. We maken ons hier veel zorgen over. In het coalitieakkoord is hier reeds op vooruitgelopen door 'aanpak energiearmoede' als topprioriteit te benoemen. Voor de korte termijn kiezen we er daarom voor om de al bestaande armoederegelingen uit te bereiden en ook die huishoudens te steunen, die ook voor alle crises maar net rondkwamen. Dit zijn de zogeheten lage middeninkomens. Deze groep komt op dit moment voor geen toeslag of subsidie in aanmerking, heeft weinig tot geen financiële buffers en daarom komen de hogere rekeningen extra hard aan. We zien hier een nieuwe groep huishoudens in de armoede belanden. Huishoudens die ondanks de huidige inkomensregelingen, een vast inkomen en bezuinigingen op hun eigen opgaven nu door de ondergrens zakken. Extra (financiële) steun voor deze groep helpt mensen direct in hun leven. Uit de beschikbare onderzoeken op het gebied van armoede weten we dat het helpt om de grootste financiële nood op korte termijn weg te nemen en zo voor minder stress te zorgen. Minder stress leidt tot meer ruimte om na te denken over de toekomst en oplossingen.

We investeren ook in ons maatschappelijk middenveld. Daar zijn de rekeningen ook hoger. Juist nu is het belangrijk om het verenigingsleven, sport en cultuur doorgang te laten vinden. Mee blijven doen, elkaar ontmoeten, bewegen en ontspannen is juist in deze moeilijke tijd van groot belang. Met onze maatschappelijke partners gaan we het gesprek aan over hoe we hen kunnen helpen, ook als het gaat om de structurele aanpak voor energiebesparing.

Rol Rijksoverheid en bestaande maatregelen

De Rijksoverheid heeft inmiddels ook een groot aantal maatregelen gepresenteerd. Van maatregelen op de korte termijn om de energiekosten te drukken voor zowel huishoudens als energie-intensieve bedrijven tot structurele maatregelen voor isolatie van woningen. Deze maatregelen helpen mensen enorm en zijn de basis waarop wij verder bouwen. Ook de steun aan ondernemers, zoals we die ook zagen tijdens de coronapandemie, is een taak die de Rijksoverheid nu weer op zich neemt.

In bijlage 1 is een schema opgenomen wat er door de Rijksoverheid al gepresenteerd is aan maatregelen. Daarnaast is in dit schema opgenomen wat we gemeentelijk al doen vanuit de armoede aanpak.

Uitvoerbaarheid maatregelen

Uitvoerbaarheid van de voorgenomen maatregelen is een belangrijk uitgangspunt. Dat betekent dat er extra mensen nodig zijn voor de uitvoering van de maatregelen. Dat is een uitdaging, omdat we niet weten dat de huidige krapte op de arbeidsmarkt betekent voor de planning van de uitvoering.

Financiële positie gemeente

Ondanks dat de nood hoog is, blijft het uitgangspunt dat we als gemeente blijven zorgen voor een toekomstbestendige en solide begroting. Wij voelen ons verantwoordelijk voor degelijk financieel beleid. Binnen die kaders stellen we in het winterplan ondersteuning voor. Dit winterplan loopt voor de winter van 2022-2023. Na deze winter moeten we werken aan structurele oplossingen voor energiearmoede. Daar zetten we ons momenteel ook keihard voor in.

De primaire taak voor inkomenspolitiek en ondernemerssteun is een taak van de Rijksoverheid. Op dit moment ontwikkelt ook het Rijk verschillende regelingen om inwoners, maar ook bedrijven te ondersteunen. We volgen deze ontwikkelingen op de voet. Juist het Rijk heeft de mogelijkheden om landelijke regelingen met grote impact te ontwerpen zoals bijvoorbeeld het prijsplafond dat men nu heeft aangekondigd. Als gemeente zien we op financieel gebied vooral een rol voor onszelf in het stimuleren van samenwerking tussen partijen, in het bieden van maatwerk voor wie om welke reden dan ook buiten de boot valt en voor de lange termijn op het gebied van energiebesparing. We kiezen voor maatregelen die zoveel mogelijk gerichte steun geven aan de mensen die onze steun het hardst nodig hebben. Wat ons betreft dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten en kiezen we ervoor om daarom niet iedereen te compenseren.

Voor het winterplan richt het College zich op een extra incidentele uitgave voor ons als gemeente voor 2022 en 2023 van 3 miljoen euro (twee keer 1,5 miljoen euro). Hier geldt dat dit bedrag hoger uit kan vallen als zich bijvoorbeeld meer mensen melden dan gedacht. Het College is bereid dit risico te accepteren. De extra benodigde middelen voor de nieuwe maatregelen uit het winterplan wil het College dekken vanuit de algemene reserve. Verderop in deze brief worden de maatregelen nader uitgewerkt en worden indicatieve bedragen genoemd per maatregel.

Wat doen we extra deze winter?

Zoals genoemd nemen we een aantal concrete maatregelen die inwoners, maatschappelijk middenveld en ondernemers extra moeten helpen.

Inwoners

- De energietoeslag van 1.300 euro voor zowel dit jaar (2022) als volgend jaar (2023) maken we mogelijk voor huishoudens met een inkomen tot 150% van het sociaal minimum (zij verdienen gemiddeld 2.240 euro netto per maand per gezin, voor de pensioengerechtigde leeftijd is dit 2.360 euro. Niet iedereen vraagt de toeslag aan. We gaan ervan uit dat 85% van de huishoudens die er recht op hebben deze toeslag toegekend krijgen. Bovenop de middelen die we van de Rijksoverheid krijgen zouden we als gemeente ongeveer 1.500.000,- euro moeten investeren om zowel in 2022 als 2023 bovengenoemde toeslag uit te kunnen keren. De kanttekening bij deze toeslag is dat de praktijk zal leren of het genoemde budget voldoende is of dat meer nodig blijkt te zijn. Het is een bekend fenomeen dat schaamte en taboe ervoor zorgen dat niet iedereen die recht heeft op een toeslag of een gebruik kan maken van een regeling dat ook daadwerkelijk benut. We investeren 50.000 euro om een proef te doen met het zogeheten 'outreaching' werken. Dat betekent dat we extra inzet plegen op het bereiken van de mensen die er recht op hebben. Hierbij houden we rekening met anderstaligen en laaggeletterden en maken we gebruik van sleutelfiguren in de wijk.
- We gaan de doelgroep van de minimaregelingen verruimen en dat werken we de komende maand uit. Hieronder vallen de Doe Mee! Regeling, het Kindpakket van Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur. Voor de Doe Mee! Regeling geldt dat we hier de werkwijze van de pilot gaan hanteren, waarbij vooraf een budget wordt uitgekeerd en achteraf pas verantwoording nodig is. Bij de uitwerking volgen de criteria en de budgetten.
- Schoolontbijt en lunch. We gaan met de scholen in gesprek over een op te zetten pilot, waarbij scholen geld aan kunnen vragen om een gratis ontbijt en/of lunch te verstrekken aan de leerlingen die dit nodig hebben. Hiervoor verwachten we 50.000 tot 100.000 euro voor nodig te hebben.
- We ondersteunen initiatieven zoals De Voorraadkast, waarbij mensen geholpen worden om hun dagelijkse voedselvoorraad op peil te houden.

- We stellen een klusteam aan. We gaan hierover ook in gesprek met de kerken die ook klusteams hebben en met het Welzijnswartier. Dit klusteam gaat mensen helpen met kleine energiebesparende maatregelen, die direct effect in huis hebben om tocht en warmteverlies te voorkomen. We verwachten hiervoor 250.000,- euro nodig te hebben.

Maatschappelijke organisaties

We zien dat maatschappelijke organisaties al veel organiseren. Zo signaleert het Welzijnswartier geldzorgen en –problematiek. Daarnaast worden via WZK de klushulpen geworven, die bij de huishoudens met een laag inkomen de energiebespaarboxen installeren. WZK heeft aangegeven dat zij graag meer willen betekenen op dit onderwerp. Te denken valt aan het openstellen van hun panden als warme huiskamer en het plaatsen van wasmachines, zodat inwoners hun was buiten de deur kunnen doen. Ook De Brug denkt na over mogelijkheden om meer te doen. Met partners als Dunavie zijn goede contacten als het gaat om vroegsignalering.

Naast dat maatschappelijke organisaties zelf veel doen en kunnen, willen we er ook voor hen zijn.

- De basis voor het gemeenschapsleven zijn de vele organisaties, verenigingen, kerken en kerkverbanden in onze dorpen. Ze zorgen voor verbinding, ontmoeting en een netwerk. Als zij in problemen komen, nodigen we hen uit om contact met ons te zoeken. Samen willen we dan kijken naar een maatwerkoplossing.
- We stellen een fonds in om de prijsstijging van de energiekosten te dempen voor maatschappelijke organisaties en verenigingen. Hiervoor gelden een drietal criteria: je bent een organisatie of vereniging uit Katwijk, je kunt aantonen dat je energierekening fors is gestegen en er dient kort uitgewerkt te worden hoe er verduurzaamd en bespaard gaat worden. Hiervoor reserveren we 200.000,- euro. Daarnaast willen we organisaties stimuleren om multifunctioneel te zijn om energie te besparen en onderlinge samenwerking op te zoeken.
- We nodigen onze partners uit voor een Breed Katwijks Armoedeoverleg. Hiervoor nodigen we alle partners uit die iets kunnen betekenen op het gebied van armoede. Dat kan variëren van echte hulp in financiële zin of een tegemoetkoming voor het openstellen van panden voor ontmoeting, opwarmen en sanitaire voorzieningen tot het signaleren van mensen die in de problemen zitten. Dit overleg wordt op korte termijn georganiseerd.
- We gaan verder verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed en prioriteren naar noodzaak.

Ondernemers

- We staan om onze ondernemers heen. In lijn met de reeds gestuurde brief aan premier Rutte zetten we de steun aan onze ondernemers voort. Dit doen we door te lobbyen bij de Rijksoverheid en de provincie Zuid-Holland om inkomenssteun, hulp bij betaalachterstanden en een financieel vangnet te bieden.

Voor al deze specifieke maatregelen geldt dat er rekening moet worden gehouden met uitvoerings- en bedrijfsvoeringskosten om de maatregelen snel uit te kunnen voeren. We hanteren een percentage van 10% van de genoemde bedragen bij de maatregelen aan bedrijfsvoeringskosten en 5% voor de nog niet ingecalculerde uitvoeringskosten.

Communicatie

We willen inwoners en organisaties bereiken, daar waar de nood het hoogst is. We weten van de doelgroep dat schaamte en schuldgevoel over de ontstane situatie een grote rol speelt in het niet (durven) vragen van hulp. Daarbij heeft de doelgroep dikwijls moeite met het vinden, begrijpen en aanvragen van beschikbare hulp en regelingen.

We zetten daarbij in op drie onderwerpen.

- 1) Campagne over het bespreekbaar maken van geldzaken, schaamte en de taboe op geldproblemen en energiebesparing.
- 2) Aanbieden van eenvoudige en makkelijk vindbare informatie over onder andere beschikbare regelingen. Dit doen we door de katwijk.nl goed in te richten voor de doelgroep, aanvraagformulieren en brieven over regelingen te vereenvoudigen en intermediairs goed te informeren.
- 3) Flitspeilingen houden om zo te ontdekken waar de doelgroep zich bevindt, behoefte aan heeft en de aanpak bij te sturen.

Flitspeilingen

Met een flitspeiling krijgen we snel inzicht in de doelgroep en hun behoeften. Met een korte vragenlijst die we uitzetten onder onze inwoners krijgen we inzichtelijk op welke informatiebehoefte we moeten inzetten. Na een aantal weken kunnen we uitvragen of de inzet werkt, waarbij kan worden bijgestuurd als dit nodig blijkt.

Perspectief richting structurele maatregelen

Naast de hulp op de korte termijn om armoede aan te pakken is het doel ook om energiebesparing gang te brengen. Uiteindelijk is dit de beste manier om energiearmoede tegen te gaan. Door te isoleren en energie te besparen en mensen hierin te helpen en te faciliteren, worden de energiekosten omlaag gebracht en houden inwoners meer besteedbaar inkomen over.

We komen met een Isolatiefonds waar we enkele miljoenen in investeren, die verdeeld worden over de komende vier jaar. Op deze wijze kunnen we structureel energiearmoede tegengaan en ons voorbereiden op langere hogere energieprijzen. We komen zo snel mogelijk met een uitgewerkt plan waarin we nader uitwerken hoe, hoeveel en op welke wijze we huiseigenaren willen stimuleren en helpen bij het isoleren en verduurzamen van hun huizen.

We denken hierbij aan de volgende maatregelen, die aansluiten op het beleid dat vanuit de Rijksoverheid is aangekondigd. In het voorjaar van 2023 komen we met een nadere uitwerking.

- Het Katwijkse Isolatiefonds (KIF) om mensen zo te helpen bij isolatie. Hiermee willen we uitwerking geven aan het coalitieakkoord waarin het isoleren als prioriteit is benoemd. Met het KIF worden inwoners ondersteund bij het doen van de investering van isolatie.
- Regeling voor hybride warmtepompen. Op die manier kunnen ook inwoners die een goed geïsoleerde woning hebben en desondanks te maken hebben met energiearmoede kunnen worden geholpen.
- Energieloket voor (financiële) hulp en begeleiding bij verduurzaming van de huizen.

Vervolg

Het college kiest ervoor om de komende maanden extra in te zetten op bovengenoemde thema's. Bij sommige keuzes is het mogelijk om direct aan de slag te gaan binnen bestaand beleid. Bij andere keuzes is uitwerking nodig in de samenwerking met externe partijen of in de financiële middelen. Dit betekent dat we op deelonderwerpen terugkomen in de gemeenteraad. Deze prioritering betekent ook dat andere onderwerpen mogelijk minder aandacht zullen krijgen. Dat is een gevolg van deze keuze.

De moeilijke economische omstandigheden vragen veel van ons allen. Met bovengenoemde maatregelen willen we directe hulp bieden, waar mensen in de knel komen. Dat vraagt een gezamenlijke inzet van ons allen. De komende periode zullen we nadrukkelijk communiceren rond energiearmoede en inwoners via de diverse kanalen wijzen op de huidige armoederegelingen,

energietoeslag, duurzaamheidsleningen, energiecoaches etc. en waar hulp is te vinden. Het is belangrijk dat we uitstralen dat we als gemeente barmhartig zijn en hulp bieden waar dat kan.

De inhoudelijke voorstellen zullen in raadsbesluiten aan u worden voorgelegd. Voorts vragen wij u om de raadsbrief in het presidium te bespreken en indien gewenst te agenderen zodat we hier nader over door kunnen spreken. De financiële gevolgen van deze besluiten zullen zo nodig verwerkt worden via de P&C-cyclus.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Katwijk,
de secretaris,

mr. drs. R.T. Jie Sam Foek

de burgemeester,

ir. C.L. Visser

Bijlage 1

In het volgende overzicht vindt u schematisch wat er op dit moment beschikbaar is voor inwoners, organisaties en verenigingen die het nodig hebben, wat zowel door gemeente als Rijk mogelijk wordt gemaakt:

Overzicht bestaande armoede interventies gemeente/Rijk	Inwoners	Organisaties	Verenigingen	Ondernemers
Schuldhelpverlening	X			X
Inkomensondersteuning				

Algemene bijstand	X			
Bijzondere bijstand	X			
Armoede ²				
Energietoeslag (max. 120% sociaal minimum)	X			
SPUK – kleine energiebesparende maatregelen (max. 130% sociaal minimum)	X			
Energieplafond	X			X
Tegemoetkoming Energiekosten-regeling (TEK)				X
Energietransitie				
Duurzame lening	X			
Rentevrije lening Warmtefonds (ink. Tot 45k)	X			
Toegankelijkheid				
Formulierenbrigade	X	X	X	X

[X] wordt uitgevoerd door gemeente

[X] wordt uitgevoerd door Rijk

² De basis van alle armoederegelingen is de Uitvoeringsagenda Armoede. Zie deze voor het totaal aan reeds bestaande maatregelen op gebied van armoedeaanpak.